

ЕТИКЕТ У ЯПОНІЇ

Ввічливість, шанобливість – ці риси характерні для жителів Японії. І все це закладено історично. Багато століть Японія залишалася закритою для туристів і мандрівників, а коли все-таки відкрила свої двері для всіх бажаних, здивувала світ безліччю цікавих, оригінальних і навіть трохи дивних звичаїв і традицій.

В Японії дивно мирно поєднуються строгі норми поведінки та досить вільні звичаї. З одного боку, в цій країні, як ніде, поширені заклади для дорослих, а розважальна і медійна індустрія не блищить скромністю. З іншого – тут дуже цінують смиренність і чесність, а працьовитість і ввічливість вважаються чи не найголовнішими достоїнствами. Токіо залишається одним з найбезпечніших мегаполісів, рівень злочинності тут один з найнижчих у світі. При цьому такі норми поведінки є результатом швидше менталітету, ніж релігії і суворих законів.

Так, японці ввічливі, але в цієї ввічливості існує певна культурна основа. Її хоч на даний час японці позичають багато чого із Заходу (одяг, форми поведінки, наприклад, часто сидять не на підлозі), проте рукостискання їй досі не сприймається, замість нього японці надають перевагу передачі своєї поваги через поклони. У свій час, коли школярів навчали вважати імператора найвищою цінністю, у підручниках писали, на скільки градусів потрібно зігнути верхню частину свого тіла. Проте, якщо ти не знаєш людини, ти не в курсі, наскільки треба нахилитись перед нею, з якою глибиною, а коли ви обмінюєтесь візитівками і бачите положення один одного, в такій ситуації японці почуваються зручно, адже ситуація визначилась, вони розуміють, хто є вище, а хто нижче. Вік більш-менш легко визначається, а от позиція – ні. Таким чином, японські поклони служать для підтримки ієрархії в суспільстві.

Ввічливість японців один з одним не закінчується навіть в час пік. Її завжди помітно в універмагах, працівники вітають відвідувачів низьким поклоном. Зверху чи знизу ескалатора працівники також кланяються і начисто витирають поручні. На чистоту і гігієну робиться великий акцент, наприклад, якщо хтось захворів, то він носить марлеву пов'язку, щоб нікого не заразити. За японським звичаєм, мати носить немовля у себе за спиною, при кожному поклоні вона змушує і його кланятися, даючи при цьому перші уроки вшанування старших. Дитя бачить, як мати кланяється батькові, молодший брат – старшому, сестра – всім братам незалежно від віку.

У метро забороняється говорити по телефону, не можна навіть дивитися на інших, не прийнято поступатися місцем людям похилого віку, бо існують окремі спеціальні відведені місця, позначені відповідним знаком, а також і для інвалідів, вагітних жінок. Навіть якщо із ввічливості турист усе-таки поступиться місцем, то цілком можливо потрапить у комічну ситуацію, коли та ж сама бабуся, махаючи руками і розштовхуючи пасажирів, піде за туристом й буде дякувати, дякувати й дякувати, ніби він для неї зробив щось неймовірне. Сідати на місця, призначені для людей похилого віку чи інвалідів, які є у вагонах метро, цілком заборонено. Визначити це місце можна за спеціальною піктограмою над сидінням.

Потрібно знімати взуття не тільки у храмах, а також і в ресторанах, офісах і навіть удома. Японці рідко запрошують до себе в будинок гостей не через відсутність гостинності, а, як правило, через дефіцит вільної площі, на якій можна комфортно прийняти гостей. Заходячи в гості до японця, прийнято привітатись, поклонитись і зняти вуличне взуття біля входу й одягнути запропоновані капці. Це найсуворіше правило. При всій своїй терпимості до іноземців японці не будуть робити винятків стосовно цієї традиції.

Отже, японці дуже ввічливі, сором'язливі та стримані, незважаючи на розвиток й наслідування стилю життя із Заходу, молодь та старше покоління й досі багато в чому дотримуються традицій дідів та прадідів. Ввічливість – не тільки щоденний етикет. Це спосіб існування, що поширюється на всі сфери життя. В цілому про традиції і національний етикет Японії можна розповідати довго – ця країна має дуже багато цікавого та незвичного для туриста.